

Lausuntopyyntö ympäristöterveydenhuollon vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2027-2030 taloussuunnitelma

Kunnanhallitus 28.09.2026
250/11.06.01/2026

Valmistelija asianhallintapäällikkö jaana.nihtila@karkola.fi, puh. 044 770 2207

Ympäristöterveyslautakunta on käsitellyt 8.9.2026 kokouksessaan ympäristöterveydenhuollon vuoden 2027 talouarviota ja vuosien 2027 - 2030 taloussuunnitelmaa.

Ympäristöterveyslautakunta lähettää liitteenä olevan ympäristöterveydenhuollon taseyksikön talousarvioehdotuksen vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman 2027-2030 sopimuskuntiin lausunnolle. Lausuntopyyntö koskee muunmuassa sopimuskuntien maksuosuuksia vuodelle 2027 sekä suunnitelmavuosille 2027-2030. Lausunnon määräaika päättyy ennen ympäristölautakunnan seuraavaa kokousta, joka on 14.10.2026.

Talousarvion laadintaohjeen mukaan talousarvioesitys sisältää laskelmien lisäksi toiminnan kuvauksen, palvelujen laajuutta kuvaavat tunnusluvut ja palvelusuunnitelman vuodelle 2027 sekä suunnitelmavuosille. Toiminnalliset tavoitteet perustuvat ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontasuunnitelmassa määritettyihin valvonnan tavoitteisiin.

Ympäristöterveydenhuollon taseyksikön talousarvioluvut (käyttötalous) sekä toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan riskit on esitetty liitteenä olevassa talousarviossa 2027 ja taloussuunnitelmassa 2028-2030. Ympäristöterveydenhuollon tilikauden tulos on 0 €. Investointeja ei esitetä vuodelle 2027 eikä suunnitelmavuosille.

Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastuualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä laaditun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti talousarviossa on esitetty erikseen eläinlääkintähuollon, terveydensuojelun ja ympäristöterveydenhuollon hallinnon toimintatuotot ja toimintakulut. Hallinnon menot on jaettu toimintakulujen suhteessa eläinlääkinnän ja terveydensuojelun vastuualueille ja hallinnon välilliset kulut katetaan kokonaan näiden kahden vastuualueen omalla laskutuksella.

Ympäristöterveydenhuollon nettokustannukset eläinlääkintähuollosta ja terveydensuojelusta jaetaan sopijapuolille palveluhinnaston mukaisten palvelujen käytön suhteessa. Ympäristöterveydenhuollon palveluhinnasto on talousarvioehdotuksen liitteenä. Palveluhinnaston ja kuntakohtaisten suorite-ennusteiden perusteella on laskettu ennusteet kuntien maksuosuuksiksi.

Yhteistoimintasopimuksen kohdan seitsemän mukaan ympäristöterveyslautakunta tekee sopimuskuntia kuultuaan Hollolan kunnanhallitukselle toimintaansa koskevan talousarvio- ja

taloussuunnitelmaesityksen. Ennen kunnanhallitukselle tehtävää esitystä sopimuskunnille varataan mahdollisuus määräajassa antaa kommenttinsa ympäristöterveydenhuollon talousarvioehdotuksesta.

Talousarvioehdotuksessa on esitetty seuraavat arviot Kärkölen kunnan maksuosuuksista vuonna 2027 ja suunnitelmavuosina 2027-2030:

	2027	2028	2029	2030
Terveystensuojelu	33 200	34 000	34 800	35 600
Eläinlääkintähuolto	119 700	122 600	125 500	128 500
Yhteensä	152 900	156 600	160 300	164 100

Vuonna 2026 talousarviossa kustannukset olivat yhteensä 141 100 euroa.

Talousarvioehdotuksessa Kärkölen kunnan maksuosuuden arvioidaan kasvavan vuoden 2026 talousarvioon verrattuna 11 800 eurolla. Maksuosuuden kasvu kohdistuu kokonaisuudessaan eläinlääkintähuollon vastualueeseen, jonka osalta kunnan maksuosuuden arvioidaan nousevan 107 900 eurosta 119 700 euroon. Terveystensuojelun osalta maksuosuuden arvioidaan pysyvän vuoden 2026 tasolla. Maksuosuuksien määräytyminen perustuu ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kuntakohtaisiin suorite-ennusteisiin.

Eläinlääkintähuollon talousarviossa kustannusten nousua perustellaan muun muassa vuoden 2026 alussa voimaan tulleen eläinlääkintähuoltolainsäädännön vaikutuksilla, eläinten hyvinvoinnin valvonnan työmäärällä sekä määräaikaisen valvontaeläinlääkärin virkasuhteen jatkamisella vuodelle 2027. Talousarvion mukaan valvontatehtävien määrä on kasvanut ja valvonnan työruuhkan purkaminen on edelleen kesken. Eläinsuojeluvalvonta, eläintautivalvonta ja muut viranomaistehtävät ovat lakisääteisiä tehtäviä. Jos niiden hoito viivästyy merkittävästi, kunnalla on velvollisuus järjestää riittävät resurssit. Uuden lain voimaantulon yhteydessä on korostettu kunnallisen järjestämisvastuun säilymistä ja viranomaistehtävien hoidon turvaamista.

Kärkölen kunnan taloudellinen tilanne edellyttää, että ympäristöterveydenhuollon toiminnassa arvioidaan jatkuvasti mahdollisuuksia kustannusten hillintään ja toiminnan tehostamiseen. Kunnan näkökulmasta mahdolliset säästötoimenpiteet sekä kaikki käytettävissä olevat ulkoiset tulot tulee ottaa huomioon ennen kuntien maksuosuuksien kasvattamista. Tämä koskee myös eläinlääkintähuollon resurssiratkaisuja.

Toimivalta

Kärkölen kunnan hallintosäännön mukaan ympäristöpalvelut kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen ja lautakunta päättää palvelualueellaan muun muassa lausuntojen antamisesta.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, kunnan edun valvonnasta ja taloudenhoidosta.

Lausuntopyyntö ei koske ympäristönsuojeluviranomaisen lupa-, valvontatai muuta viranomaisratkaisua, vaan yhteistoiminta-alueen talousarviota ja siitä kunnalle aiheutuvaa maksuosuutta. Asia liittyy siten olennaisesti kunnan talouteen.

Koska ympäristölautakunnan seuraava kokous pidetään lausunnon määräajan päättymisen jälkeen, asian käsittely lautakunnassa ennen määräajan umpeutumista ei ole mahdollista.

Kunnanhallituksen katsotaan voivan kunnan talouden johtamiseen, kunnan edun valvontaan ja toiminnan yhteensovittamiseen liittyvän vastuunsa perusteella antaa lausunnon kunnan puolesta 28.9.2026 pidettävässä kokouksessaan.

Kärkölen kunnan lausunto

Kärkölen kunnan osalta ympäristöterveydenhuollon palvelut on järjestetty hyvin ja palveluita on kehitetty asiakaslähtöisesti. Kunta korostaa, että ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset tehtävät on järjestettävä edelleen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kärkölen kunnan taloudellinen tilanne on kuitenkin erittäin tiukka, minkä vuoksi kunta pitää tärkeänä, että ympäristöterveydenhuollon toiminta ja talous perustuvat välttämättömien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen sekä kustannustehokkaisiin toimintatapoihin.

Eläinlääkintähuollon kustannusten kasvua perustellaan osittain uuden eläinlääkintähuoltolainsäädännön vaikutuksilla. Kunnan näkemyksen mukaan kustannusten kasvun tulee kuitenkin perustua osoitettuun lakisääteiseen palvelu- tai valvontatarpeeseen. Lisäresurssien välttämättömyyttä tulee arvioida säännöllisesti toteutuneen työmäärän, työjonojen ja käsittelyaikojen kehittymisen sekä valtion korvausten perusteella.

Määräaikaisten lisäresurssien tarvetta tulee arvioida säännöllisesti myös saavutettujen tulosten perusteella. Määräaikaisten resurssien jatkamisen tulee perustua dokumentoituun tarpeeseen, eikä määräaikaisten resurssien tule muodostua pysyväksi kustannusrakenteeksi ilman erillistä tarve- ja vaikuttavuusarviointia.

Asiakkailta perittävät maksut, valtion korvaukset sekä muut toiminnasta saatavat tulot tulee hyödyntää täysimääräisesti. Kuntien maksuosuuksien kasvattamisen tulee olla viimesijainen keino tilanteessa, jossa kustannusten nousua ei voida kattaa muilla toimenpiteillä. Valtion korvausten ja muiden ulkoisten tulojen arvioidut ja toteutuneet määrät tulee esittää talouden seurannassa siten, että sopimuskunnat voivat arvioida niiden vaikutusta toiminnan nettokustannuksiin ja kuntien maksuosuuksiin.

Kärkölen kunta pitää tärkeänä, että kuntakohtaisten maksuosuuksien perusteena olevat suorite-ennusteet ja niiden muutokset esitetään sopimuskunnille riittävän läpinäkyvästi. Olennaiset muutokset kuntien maksuosuuksissa tulee voida yhdistää toteutuneeseen tai perustellusti ennakoituun palvelujen käyttöön, työmäärään ja kustannuksiin. Talousarvion perusteena olevien suorite-ennusteiden toteutumista tulee seurata ja olennaiset poikkeamat ennusteista perustella.

Toiminnallisille tavoitteille tulee mahdollisuuksien mukaan asettaa numeeriset lähtö- ja tavoitetasot, joiden avulla tavoitteiden toteutumista voidaan seurata. Seurannassa tulee tarkastella soveltuvin osin muun muassa palvelujen saatavuutta, valvonnan toteutumista, työjonojen ja käsittelyaikojen kehitystä, suoritteiden määrää sekä kustannuksia. Mittareiden avulla tulee voida arvioida myös sitä, miten toimintaan kohdennetut lisäresurssit vaikuttavat toiminnan tuloksiin.

Toiminnan taloudellisuuden arvioimiseksi tulee seurata soveltuvin osin myös suoritetohtaisia kustannuksia ja niiden kehitystä. Kustannusten kasvaessa tulee olla mahdollista arvioida, missä määrin muutos johtuu palvelujen käytön tai lakisääteisten tehtävien lisääntymisestä, henkilöstöresursseista, yksikkökustannusten noususta tai muista kustannustekijöistä.

Sopimuskunnille tulee raportoida säännöllisesti talousarvion toteutumisesta, kuntakohtaisista suoritteista ja kustannuksista sekä valtion korvausten ja muiden ulkoisten tulojen toteutumisesta. Olennaiset poikkeamat talousarviosta ja sen perusteena olevista ennusteista tulee tuoda sopimuskuntien tietoon ja perustella.

Kärkölen kunta edellyttää, että ympäristöterveydenhuollon talousarvion valmistelussa ja toiminnan toteuttamisessa arvioidaan ja hyödynnetään kaikki mahdolliset kustannussäästöt sekä toiminnan tehostamiskeinot kuntien maksuosuuksien kasvun hillitsemiseksi vaarantamatta lakisääteisten tehtävien hoitamista. Toiminnan ja talouden seurannan tulee tuottaa sopimuskunnille riittävät tiedot palvelujen käytön, resurssien, toiminnan tulosten ja kustannusten välisen yhteyden arvioimiseksi.

Esittelijä

kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa esittelyosassa olevan lausunnon ympäristöterveydenhuollon taseyksikön talousarvioehdotuksesta vuodelle 2027 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2028-2030.

Päätös

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Jakelu

Ympäristöterveyslautakunta
Kärkölen kunnan Ympäristölautakunta
Kärkölen kunnan ympäristösihteeri